

De Appelvink in Zuid-Kennemerland

Toename gedurende de laatste jaren

Sinds 1 februari 2017 loop ik stage bij Waternet, de beheerder van de Amsterdamse Waterleidingduinen. Het hoofdkantoor van de ecologen van Waternet is gelegen bij ingang 'De Oase'. Dat is vanaf mijn huis ongeveer een half uurtje fietsen. De fietstocht is geen straf, aangezien de route door Bloemendaal, langs Elswout en door Aerdenhout loopt. Onderweg hoor ik gedurende de maand februari steeds meer vogels met hun vogelzang beginnen. Er is mij een soort in het bijzonder opgevallen sinds ik deze route fiets, namelijk de Appelvink. Elk voorjaar hoor ik wel een paar Appelvinken, vaak overvliegend langs de binnenduinrand. Maar dit jaar hoor ik elke ochtend meerdere Appelvinken. Tijdens een rondje door de Amsterdamse Waterleidingduinen zag ik zelfs een groep van 23 Appelvinken in de kruinen van enkele eiken foerageren op de pas uitgekomen knoppen. Ik had nog nooit zo'n grote groep gezien en ik besloot me eens te verdiepen in de status van deze soort in regio Zuid-Kennemerland.

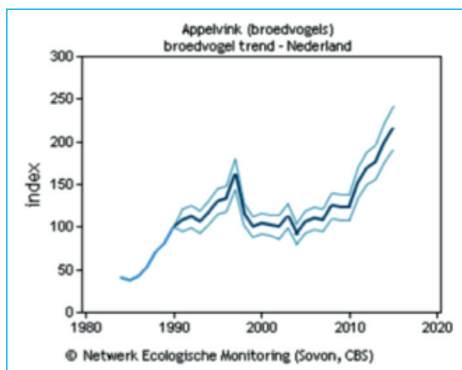
De Appelvink is familie van de vinkachtigen (*Fringillidae*), maar is wel een stukje groter dan een Vink. Van kop tot staart is deze vogel ongeveer 18 centimeter lang. Appelvinken zijn grotendeels oranje gekleurd met een opvallend dikke snavel. Die dikke snavel hebben ze niet voor niets; met de snavel kunnen ze namelijk een drukkracht van 50 kilogram uitoefenen, waardoor ze bijvoorbeeld kersenspitten en andere zaden eenvoudig kunnen kraken. De vogels foerageren hoog in de kruinen van bomen en laten zich zelden zien. Overvliegende Appelvinken vallen vaak op door de brede, lichte vleugelstreep en ook door de vrij onopvallende roep, als je die herkent. Appelvinken hebben zowel een hees roepje als een Roodborst-achtig getik, dat net iets metaalachtiger klinkt dan dat van een Roodborst.

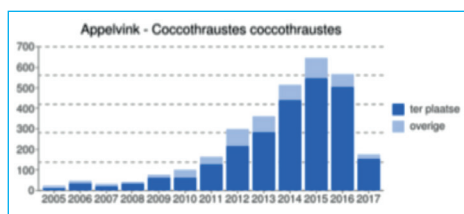
Appelvinken zitten het liefst in hoge loofbomen in oude bossen waar ze zaden eten zoals die van de Spaanse Aak.

APPELVINK

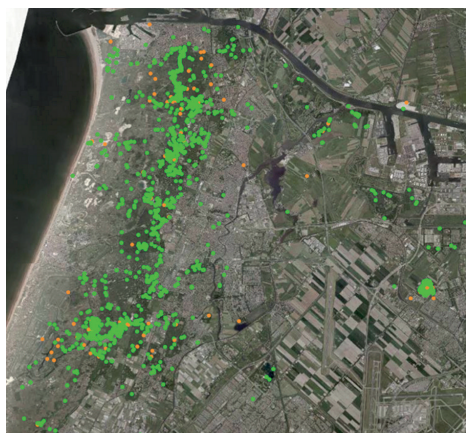
Foto: René van Rossum

Een deel van de Nederlandse Appelvinken trekt in de winter naar meer zuidelijke streken in België en Frankrijk. De meeste vogels blijven echter in groepjes overwinteren in de buurt van de broedlocatie. Als de vogels in de winter geen voedsel kunnen vinden, worden ze soms ook op voedertafels gezien, waar ze de zonnebloempitten tussen het vogelvoer uithalen.

De soort komt voor door vrijwel heel Europa en heeft ook een populatie in Oost-Azië. In Nederland worden Appelvinken vooral in het oosten van het land waargenomen, maar de laatste jaren worden ze ook steeds vaker in het westen gezien. De soort neemt sinds 2010 snel toe in Nederland, blijkt uit cijfers van SOVON. Ook in Zuid-Kennemerland neemt de soort toe. In de sta-

Figuur 2: Verspreiding **APPELVINK** in regio Zuid-Kennemerland (Bron: NDFF)

tistieken op de website Waarneming.nl valt te lezen dat er in 2015 meer dan 650 individuen werden gezien (figuur 1). Na een kleine terugval in 2016 zijn er in de eerste twee maanden van dit jaar ook al ruim 100 van deze vogels waargenomen.

Voorkomen in regio Zuid-Kennemerland

Een blik in de NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) (figuur 2) leert dat de Appelvink in regio Zuid-Kennemerland vooral langs de binnenduinderand wordt gezien. Dichter naar de kust toe zijn nauwelijks waarnemingen, enkel van trekkende vogels in IJmuiden en over telpost Parnassia. In het stedelijk gebied van Haarlem en Heemstede wordt de soort ook nauwelijks waargenomen, op enkele overvliegende vogels na. In de Haarlemmerhout worden Appelvinken wel af en toe waargenomen. Ook in de groene wijken van Bloemendaal en Aerdenhout heeft de soort zich gevestigd. Opvallend is de grote hoeveelheid waarnemingen op begraafplaats Westgaarde, net buiten de regio.

Overigens was de groep van 23 vogels die ik zag niet de grootste groep die in de regio is gezien. Op 6 augustus 2016 zag Frank Kremer een groep van 26 Appelvinken, wederom in de Amsterdamse Waterleidingduinen.

Wil je de Appelvink zelf ook eens waarnemen, dan is het aan te raden om eens naar de roep te luisteren op Waarneming.nl. Is de roep eenmaal eigen gemaakt dan valt deze, steeds vaker voorkomende, vogel een stuk makkelijker te herkennen!

■ **Lars Buckx**
Santpoort-Zuid